

Drodzy Rodzice,

poprawne, staranne wypowiedanie się to umiejętność, która od zawsze była bardzo ważna i pożądana. Już żyjący na przełomie XVIII / XIX w. ówczesny polski lekarz, chemik, filozof, publicysta Jędrzej Śniadecki zachęcał i życzliwie pouczał:

"Należy do dobrego wychowania dzieci, ażeby dobrze wykształcić narzędzie mowy, ażeby dzieci nauczać każde słowo doskonale wyraźnie i czysto wymawiać. I to będzie pierwsza nauka, którą dzieci powinny odebrać od matki, ojca i wychowawców".

Poprawna, staranna wręcz nienaganna wymowa jest bez wątpienia wizytówką każdego człowieka. Dlatego tak ważne jest, aby od najmłodszych lat kształtować u dzieci prawidłowe wzorce mowy i zwracać uwagę na właściwą technikę mówienia. Warto o to zadbać, bo:

- * wyraziste wymawianie daje dziecku większą szansę na sukces szkolny (wadliwa wymowa często powoduje u dzieci nieśmiałość, lękliwość, niepotrzebny stres i zamykanie się w sobie, gdy trzeba lub - bo trzeba mówić),
- * prawidłowa wymowa bez wątpienia ma wpływ na naukę czytania i pisanie (dziecko z wadą artykulacyjną tak jak siebie słyszy, tak czyta i pisze). Niejednokrotnie wadliwa artykulacja zmienia całkowicie znaczenie wyrazu jak i sens czytanego / pisanego przez dziecko tekstu np.: kasza - kasa, góry - kury; dom jest duży - tom jest tuszy.

Chyba nie trzeba nikogo przekonywać do stwierdzenia, że dbałość o język dziecka, to inwestycja w jego przyszłość. A jak należy postępować, by rozwój mowy u dziecka przebiegał prawidłowo? Poniżej przedstawione są ważniejsze zalecenia wg ojca polskiej logopedii - Leona Kaczmarka:

Drodzy Rodzice,

* słuchajcie z uwagą opowieści dziecka, unikajcie obojętności.

Bądźcie aktywnymi słuchaczami i zadawajcie dziecku dodatkowe pytania,

* nie poprawiajcie wymowy dziecka i nie nalegajcie, by kilkakrotnie powtarzało dane słowo, bo to je zawstydza i hamuje chęć do mówienia,

* do dzieci zawsze mówcie powoli i wyraźnie. Unikajcie języka dzieciennego (tzw. spieszczania), gdyż dzieci naśladową Wasze wzorce wymowy i przejmują Wasz sposób mówienia,

* nie lekceważcie nieprawidłowej budowy narządów mowy - wady zgryzu lub uzębienia są przyczyną zaburzeń mowy. Jeśli zatem Wasze dziecko ma rozszczep warg, dziąseł, podniebienia - koniecznie wymaga konsultacji lekarza specjalisty, głównie ortodonta. I Wy Rodzice, zapewnijcie mu to. Spis gabinetów ortodontyczno - stomatologicznych we Wrocławiu w ramach NFZ zawiera strona <https://ortodonta.nanfz.pl>wroclaw> (nie jest wymagane skierowanie od lekarza rodzinnego). Pamiętajcie - nieprawidłowo ukształtowany zgryz i/lub anomalie w uzębieniu stanowią potencjalny czynnik negatywnie wpływający na jakość mówienia.

* dzieci leworęcznego nigdy nie zmuszajcie do posługiwania się prawą ręką, gdyż mogą wystąpić zaburzenia mowy, w szczególności jąkanie.

Nestor polskiej logopedii Leon Kaczmarek sformułował piękną myśl

"Mowa jest zwierciadłem duszy człowieka i trzeba o nią dbać..."

Ale to w jakich warunkach kształtuje się mowa dziecka, zależy od otoczenia, w którym ono dorasta i przebywa, od sytuacji / zdarzeń, których jest świadkiem, baczny obserwatorem i czynnym uczestnikiem.

Drogi Rodzicu, zechciej przeczytać:

Czym żyje Twoje Dziecko?

Dzieci wciąż krytykowane uczą się potępiać.

Dzieci wzrastające w strachu uczą się bać.

Dzieci wychowywane w atmosferze wrogości uczą się walczyć.

Dzieci, które spotykają się wciąż z politowaniem, uczą się uzalać nad sobą.

Dzieci ciągle ośmieszane uczą się nieśmiałości.

Dzieci wzrastające pośród zazdrości uczą się, czym jest zawiść.

Dzieci bezustannie zawstydzane uczą się poczucia winy.

Dzieci otoczone tolerancją, uczą się cierpliwości.

Dzieci otrzymujące dość zachęty uczą się śmiałości.

Dzieci, którym nie szczędzi się pochwał, uczą się uznawać wartości.

Dzieci w pełni aprobowane uczą się lubić samych siebie.

Dzieci akceptowane, uczą się odnajdywać w świecie miłość.

Dzieci, które często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele.

Dzieci wzrastające w atmosferze wspólnoty, uczą się hojności.

Dzieci otaczane rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość.

Dzieci wychowywane w poczuciu bezpieczeństwa uczą się ufać sobie i innym.

Dzieci dorastające w klimacie przyjaźni, uczą się, jak wspaniale jest żyć.

Dzieci otoczone łagodnością, uczą się spokoju ducha.

(D.L. Nolte, *Czym żyje Twoje Dziecko?*” Rodzice w Szkole”, nr 3, 2000r.)

Wszyscy zatem razem: rodzice, opiekunowie, wychowawcy... dbajmy o to, by rozwój mowy u dzieci miał solidne fundamenty oparte na szacunku, zrozumieniu i empatii dla małego człowieka, który będzie wkrótce dorosłym. Rewolucyjna myśl Janusza Korczaka **"Nie ma dzieci - są ludzie"** niech towarzyszy nam stale w procesie wychowawczym, we wszystkich jego aspektach, zwłaszcza podczas wzajemnej komunikacji.

Norma rozwojowa mowy

Normą rozwojową jest, jeśli dziecko w wieku:

3 lat-porozumiewa się prostymi zdaniami, wymawia wszystkie samogłoski i spółgłoski (p, pi, b, bi, m, mi, n, ni, f, fi, w, wi, t, d, n, l, li, ś, ź, ć, dź, j, k, ki, g, gi, ch), **4 lat** – wymawia (s, z, c, dz), **5 - 6 lat** – wymawia (sz, ż, cz, dż), **7 lat** – ma opanowaną poprawną wymowę wszystkich głosek oraz opanowaną technikę mówienia.

Przyczyny wad wymowy :

- * zmiany anatomiczne aparatu artykulacyjnego np. nieprawidłowa budowa podniebienia, rozrost trzeciego migdałka, widoczne zniekształcenia w układzie szczęk i uzębienia,
- * słaby / niski poziom sprawności narządów artykulacyjnych, głównie języka, warg i podniebienia,
- * nieprawidłowa budowa i funkcjonowanie narządu słuchu , np.: niedosłuch,
- * czynniki społeczne : nieprawidłowe wzorce wymowy, niesprzyjająca atmosfera w środowisku, w którym przebywa i dorasta dziecko, brak stymulacji rozwoju mowy ze strony rodziców i opiekunów dziecka.

Drodzy Rodzice, pamiętajcie!

Wady wymowy:

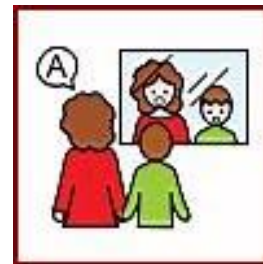
- * utrudniają naukę czytania i pisania,
- * ujemnie kształtują rozwój mowy ustnej,
- * wpływają negatywnie na samopoczucie dziecka.

Wady wymowy prawie zawsze można skorygować. Wymagają one tylko konsultacji logopedycznej, a następnie (na podstawie zaleceń logopedy) systematycznej pracy z dzieckiem w domu.

Terapia logopedyczna w Szkole podstawowej nr 93

Szkolny logopeda w SP 93 to osoba, która dba o poprawną mowę i wymowę uczniów. Zajęcia logopedyczne prowadzone są w formie indywidualnej. Objęcie ucznia pomocą logopedyczną trwa do czasu złagodzenia lub wyeliminowania zaburzeń stanowiących powód objęcia ucznia pomocą logopedyczną. Spotkania odbywają się 1 raz w tygodniu. Po każdorazowych zajęciach do *zeszytu ćwiczeń ucznia* przekazywane są dokładne wskazówki do pracy z dzieckiem w domu. Podjęcie terapii logopedycznej oznacza konieczność utrwalania uzyskanych efektów, co osiąga się poprzez wielokrotne powtarzanie. Stąd systematyczne, kilkuminutowe ale codzienne ćwiczenia Rodzica ze swoim dzieckiem są dużą pomocą w prowadzonej terapii logopedycznej, której głównym dążeniem jest przede wszystkim sukces dziecka. Rodzic w każdej chwili może przyjść i uczestniczyć w zajęciach razem z dzieckiem, celem obserwacji wykonywanych ćwiczeń.

Logopeda w SP nr 93 – Anna Kałużyńska

;